

Pozdravljen praznik dela, Prvi maj!

Izjelo vsak dan razen nedelje in praznikov.
Tiskano dnevno razen nedelje in praznikov.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravljalni prostori: 2987 S. Lawrence av.
Office of publication: 2987 S. Lawrence av.
Telephone: Lawrence 4885.

LETO—YEAR XVI. Cena lista: Entered as second-class matter January 28, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. Chicago, Ill., ponedeljek, 30. aprila (April 30), 1923. Subscription \$5.00 Yearly. ŠTEV.—NUMBER 102.

DELAVSTVO PAZI NA DAVISOV BOJ ZA PRISILNIŠKO SMEJITEV.

Tajnik zahteva strogo, ali vendar pa pravilno preiskavo, ki bo izvedena, preden se izseljenec odpravi na pot v Ameriko.

DELAVSKI TAJNIK JE PROTI PRISILNIŠKIM DEJAVIJAM.

Chicago, Ill. — Organizirano delavstvo se pripravlja na aktivno kampanjo, da se še treba pripravljeno postavi po robu prizadevanju, ki ga je opaziti med zastopniki jeklarske industrije in nekaterih drugih skupin, da bi bila vrata na Ellis Islandu odprta drugemu navalu cenenega delavstva iz Evrope.

Prepisi pisma, ki ga je delavski tajnik James J. Davis pisal predsedniku Hardingu glede tega, kako misli o prisiljeniški postavi, in v katerem je ostro zavrnil zagovornike odprte prisiljeniške politike, so koncem zadnjega tedna dospeli v Chicago ter povzročili veliko zanimanje med delavskimi krogi.

Delavski tajnik zahteva, naj bodo omejitve še strožje in tesnejše. Vlada naj bi preiskala tiste, ki bi radi prišli v to deželo, v njih domačih lukah, preden se ukrcajo na ladje. Na ta način bi ne mogli prihajati semkaj tisti, ki niso telesno, duševno ali moralno zdravi ljudje. Davis predlaga nadalje, da je stroga zdravniška preiskava potrebna. Imenitna bodi izbira v območju sedanjih kvot. Ko pridejo novi priseljenci, naj bodo pripuščeni v deželo, in če pokažejo njih zapiski po preteku gotove dobe, da niso vredni ameriškega državljanstva, naj bi bili deportirani ali odgnani iz dežele.

"Jaz predlagam, da odredimo strogo, ali vendar pa pravilno zdravniško preiskavo, in sicer v meji številniških omejitev, ki jih določajo sedanje prisiljeniške postavbe," je dejal v tistem pismu tajnik Davis.

"Rad bi videl, da bi bile te preiskave izvršene v inozemstvu, zakaj, potem bi ne bilo treba potrošiti izseljenecem svojih prihrankov za vožnjo, da se prepreči, ali so sposobni za Združene države, ali ne. Tozadevni vladni oddelek se sedaj peča s tem, kako bi se dal premestiti ves naš zdravniški preiskovalni stroj v tuje dežele v meji naših sedanjih prisiljeniških postav. Po mojem mnenju ne more nič drugega tako utrditi naše prisiljeniške politike, kakor ravno takšen korak.

"Ves obup in vsa žalost na Ellis Islandu izvira iz slučajev, (Dalej na 3. strani.)

De Valera ponuja mir.

Vodja irskih republikanov zahteva volitve kot prvi pogoj mira.

Dublin, 28. apr. — Eamon de Valera, predsednik irske republike — o katerem je bilo pred nekaj dnevi napačno poročano, da je bil ujet — je večer objavil proklamacijo, v kateri naznanja, da je republikanska vlada pripravljena skleniti premirje z vlado Svobodne države in začeti pogajanja za mir, ako vlada sprejme temeljne pogoje, ki so: nove volitve, na katere ne sme biti najmanjšega pritiska od nobene strani; svoboda govora, tiska in zbiranja ne sme biti ovirana od nikogar; novoizvoljeni poslanci morajo biti odvezani od prisage angleškemu kralju; republikanska armada obdrži orožje, dokler ne bo sklenjen mir; ljudstvo ima pravico delovati za republiko in popolno neodvisnost od Anglije; vlada Svobodne države je snohila de Valerove pogoje v pretrahu. Kakor se čuje, bodo pogovori zavrnjeni.

Delavcem sveta v pozdrav.

"Socialistična stranka, prihajajoča neuničena iz ožjega plavja in vseleča se svojega zmagovitega prerodenja in pomlajenja, pozdravlja delavce Amerike in vsega sveta na letošnji Prvi maj, praznik Dela.

Pozdravlja sovjetsko republiko Rusijo, ki se hrabro bori za dosedego svobodo, in vlade delavskega reda; pozdravlja proletarce na Anglijskem, v Nemčiji, Franciji, Belgiji, Avstraliji, Južni Afriki, Indiji, Kanadi, Mehiki in v vseh drugih delih sveta.

Socialistična stranka ni pozabila na hrabe sodruga, ki so še vedno priklenjeni v jekah kapitalizma vlad svetosti svojemu delavskemu ravnatelju in tudi njim poklika hrabro pozdrav, obljublja jim ponovno, da ne preneha s delovanjem v prid njim, dokler se zadnjemu med njimi ne odpro vrata prostosti." — Eugene V. Debs.

JUGOSLAVIJA PRIZNALA NOVO TURČIJO.

Belgradska vlada sklenila pogodbo s Angoro; balkansko ravnanje je združeno.

ZBIŽANJE Z BOLGARIJO.

Carigrad, 28. apr. — Nova Turčija in Jugoslavija sta vpostavili diplomatske stike, kakor je bilo vnaprej naznanjeno. To pomeni, da se je izjavilo ravnanje vzhoda na Balkanu proti Turčiji, katerega so skušali organizirati zavezniki, Jugoslavija je s tem korakom obrnila hrbet Angliji, Franciji in obema Grški, približala pa se je Bolgariji, ki je tudi sklenila prijateljske stike s Turki.

Turki so bili na diplomatskem delu na Balkanu ves čas, odkar se je razbila prva lozanska konferenca. Namen tega dela je bil, odvzeti Grkom njihove balkanske zavezničke. Izmet paša je na povratku iz Lozana posetil Bukarešt in rezultat poseta je bil, da je bil Dževad bej poslan kot turški poslanik v Rumunijo.

Nato je Turčija potrkala v Belgrad. Izprva je belgradska vlada imela gluha ušesa, toda pod pritiskom mohamedanskega prebivalstva v Bosni in Macedoniji, katero ima v skupščini 24 poslancev, je kralj Aleksander kmalu poslal delegacijo v Carigrad, katere se je v njegovem imenu poklonila novemu mohamedanskemu kalifu in izrekla željo za pogajanja s kemalisti.

Notranje komatije s Hrvati, Črnogorci in Macedonci, ki zahtevajo avtonomijo, so tudi pripomogle, da je prišlo do sporazuma s Turki. Iste komatije silijo Srbo, da se pomirijo tudi s Bolgari, ki so zadnje čase postali precej agresivni napram Grkom.

"Rusija ne dolguje niti centa", pravi Trockij.

Vojni komisar je dejal, da carjevi dolgovi ne bodo plačani.

Moskva, 28. apr. — "Rusija ne dolguje nikomur niti centa in Rusiji ne dolguje ničesar," je dejal Leon Trockij, vojni komisar, ki je govoril na zborovanju društva letalskih prostovoljcev v Moskvi. Trockij je tudi rekel, da sta dve državi, ki sta osamljeni. Prve so Združene države ameriške in druge Združene države sovjetov. Prve so se izolirale same, ko so pobrale 40 odstotkov vsega zlata na svetu, druge so pa bile odrezane od ostalega sveta vlad svetosti kapitalističnih vlad. Rusija nima zlata, zato pa tudi nima nobenih obveznosti napram kapitalističnim državam.

ČIKAŠKE CERKVE POPILE 250.000 GALON VINA V ENEM MESECU.

Novi prohibični ravnatelj se celo čudi, kako to, da porabijo duhovni toliko takovskega zakramentalnega vina v Chicagu.

PROHIBIČNI AGENTJE NE DO OBRAČUNAVLJIVOSTI SVOJIM KORAKOV NA SVOH.

Chicago, Ill. — Dejstvo, da so čikaške cerkve popile 250.000 galon vina v mesecu marecu, je razkril prohibični ravnatelj W. D. Moss v naznanilu, v katerem pravi, da bo strogo nastopil za omejitev prodajanja opojnih pijač v verske svrhe.

"Skoro neverjetno se zdi, da bi čikaške cerkve mogle popiti toliko vina v enem mesecu," je dejal ravnatelj. "Prihodnji mesec mislim omejiti prodajanje zakramentalnih vin najmanj na polovico."

Kampanja za omejitev prodajanja zakramentalnih vin bo eden izmed mnogih korakov, ki jih misli novi ravnatelj podvzeti, da bi dober obseg državo Illinois.

Novih suhaških izvedencev bo samo osem ali deset, ne pa 200, kakor je bila govorica po mestu še pred nedavnim, je povedal Mr. Moss, ali tisti pa bodo temeljit delavci.

"Nikar ne pričakujte kakih senzacionalnih naznanil," je dejal novi prohibični poglavar. "Glavni agent John E. Barley bo nastavljal nove moke štate mirno, brez vsakršnega hrupa in vršanja. Mi stremimo za uspehi, ne pa za senzacijami."

Nov sistem za seznam krležijev prohibicije bo uveden, je dejal gospod ravnatelj. Tisti, ki se pregreše v drugič, so podvrženi strogemu kaznovanju, in ravnatelj jim bo tik za petami. Tako jim ne bo moglo uteči zaslužni karni.

"Tako popolne seznamke imamo, da ne bo mogel noben tihotapec z žganjem odnesti peto. Brž ko aretiramo kakega človeka, ga natanko izpoznamo in nič več nam ne uide izpred oči," je zatrdil Moss.

Nemčija za kompromisni mir s Francijo.

Čunova vlada je poslušala socialiste in sestavila novo mirovno ponudbo.

Berlin, 28. apr. — Nemška vlada se je zedinila za novo reparacijsko ponudbo, ki bo menda v nekaj dneh poslana Franciji in vsem drugim državam, ki so podpisale varšavsko pogodbo. Kot se poroča, je vlada sklenila, da Nemčija plača dvajset milijard zlatih mark naenkrat v gotovini, ako dobi mednarodno posojilo, preostanek odškodnine pa takrat, kadar mednarodna komisija večšakov določi celokupno vsoto na temelju preiskave koliko more Nemčija sploh plačati. Nemčija sestavi za mednarodno posojilo gotove industrije, železnice in druge narodno premoženje. Nemčija se zaveže, da ne bo začela ofenzivne vojne za dobo 90 let, ako se tako zavežejo tudi druge države. Francija mora izprazniti Poruhrje, kakor hitro se doseže sporazum.

Ponudba je bila narejena na pritisk socialistov, ki nprestano zahtevajo, da mora vlada začeti pogajanja s Francijo ali pa odstopiti. Garancija za posojilo in odškodnino v obliki industrije je tudi ideja socialistov.

NARODNIKOV

Vlad delavskega praznika Prvega maja in kar tako določajo pravila S. W. P. J., "Pravica" ni no izide.

Zopet strašijo z majniško "revolucijo".

Običajne "storije", ki so krožile lani in predlanskim zadnje dni aprila, da hočejo ameriški rdečekarji uprizoriti "krvavo revolucijo" Prvega maja, na mednarodni delavski praznik, so se zopet pojavile v kapitalističnem časopisju. Privatne detektivske agenture, ki bi radi kaj zaslužile, so za temi vestmi. Namen teh lažljivih poročil je, preprečiti delavske manifestacije na Prvi maj in nahajati policijo, da provocira izgrede. Posledice se še opažajo. Dokaz je sledeča vest: Pittsburgh, Pa. — Mestna, o. krajna in zvezna policija je 27. aprila sveder udria v privatna stanovanja in zborovalne prostore deseterih članov revolucio-narnih organizacij, ki so nameravale prirediti velike majniške demonstracije. Tucat mož je bilo aretiranih in zaplenjena je bila velika množina radikalnih tiskovin.

MICHIGANSKI DELAVCI ZA PREKLIC ODURNOSTI POSTAVE.

Mogočno gibanje organiziranega delavstva za odpravo protidelavskega zakona.

Lansing, Mich. — (Federated Press) — Velika delavska delegacija, kakršne še ni videla michiganska legislatura, je na delu za odpravo zakona proti kriminalnemu sindikalizmu.

Delegacija predstavlja osem federativnih delavskih organizacij in mnogo posameznih unij v državi. Nastop delegacije pred justičnim odsekom nižje zbornice je pokazal, da organizirano delavstvo Michigana smatra protidelavski zakon, ki ugrožja strokovne unije. Na podlagi tega zakona so bili obtoženi W. Z. Foster, C. E. Ruthenberg in drugi unijski delavci v okraju Berrien.

Voditelji Michiganske državne delavske federacije, Detroitke delavske zveze, svetov stavbinskih unij iz Detroita, organizacije sidarjev in unije tiskarskih delavcev so na čelu delegacije.

Opozicija v legislaturi je skušala preprečiti zaslišanje delegacije, kar se ji ni posrečilo, mogoče pa prepreči glasovanje o odpravi omenjenega zakona.

"Mož, ki je spravil protisindikalistični zakon v zakonik države Michigan, je Henry Leland, vodja Zveze delodajalcev v Detroitu," je rekel Albert Saether, predsednik Michiganske državne delavske federacije. "Leland je bil (Dalej na 3. strani.)

Ameriški opazovalec potegnil z entento v Lozani.

Poslanik Grew se strinja, da se turške kapitalizacije ne smejo odpraviti.

Lausanne, 28. apr. — Ameriški opazovalec na lozanski konferenci Joseph C. Grew je večer izjavil, da Združene države ne morejo pripoznati odprave turških kapitalizacij, ki so bile v veljavi leta 1914, dasi nimajo nič proti reviziji starih pogodb s Turčijo. S tem se je Amerika pridružil zaveznikom.

Po dolgi debati so zavezniški delegati večer sklenili, da se bodo priznali popolnega odpravljenja kapitalizacij. Izmet paša zahteva v imenu Turčije, da morajo biti kapitalizacije popolnoma odpravljene, kajti sedanja nova sodišča v Turčiji so dovolj kompetentna, da lahko pravilno sodijo tudi inozemce.

EVROPA JE POLNA OROŽJA IN MUNŠAJNA, PRAVI SENATOR.

Minnesotaki neodvisni senator je proti vsaki nadaljni pomoči, ki bi jo utegnila ponuditi Amerika Evropi.

ČIMBOLJ PRERUČUJEMO POLOŽAJ, TEMBOLJ UVIDEVAMO ZAHRTNOST POKLONNIK POLITIKOV.

Minneapolis, Minn. — Senator Henrik Shipstead, ki je lani porazil obe stari stranki na volitvah, je koncem zadnjega tedna označil Evropo za do zob oboroženega pretepača, ki ima polno glavo munšajna. Zastranega ni stara Evropa vredna, da bi jo vpoštevale Združene države, dokler ne odloži svojih pištol, se ne iztrezne ter gre na delo.

Senator Shipstead je izrekel to mnenje na predvečer dneva, ko se prične kampanja za ligo narodov in mednarodno sodišče na severozapadu.

Prvi strel je oddal za to kampanjo Clarke, ki je bil poprej član zveznega najvišjega sodišča, koncem zadnjega tedna. Ženske organizacije, duhovni, cerkvene družbe in profesorji se mobilizirajo za to kampanjo. Kakor pravijo, so jih najeli prištali angleškega evangelista lorda Roberta Ceella. Kampanja bo združevala vprašanje mednarodnega sodišča s ono ligo narodov, da bo tako mogoče doseči končni cilj.

Po mnenju senatorja Shipstada pa ne pojde ta pokret daleč. Prav lahko se zgodi, da bo imel ravno nasprotno posledico zlasti med kmoti na severozapadu.

"Kadar se otrok opeče, se izogiblje ognja," je dejal senator. "L. 1916: smo imeli za predsedniška kandidata, ki bi naj nas bil varoval pred vojno. Namesto tega pa pas je zavedel vanje. In mi se danj trpimo in bomo trpeli še mnogo let, ker smo se vmešali v evropske imperijalistične vojne."

"Dokler se ti evropski narodi ne pomire, mi nikakor ne gre v glavo, kako to, da bi naj jim mi pomagali ter dajali denar, ki ga morajo plačati ameriški delavci, kmetje in trgovci v obliki novih davkov."

"Kmetje na severozapadu se ne bodo dali potegniti tej propagandi za Evropo."

"Čimbolj preručujemo položaj, tembolj uvidevamo, kako zahrtni so pokloni politikarji."

"Stari časi se naglo umikajo. V ameriški politiki se naglo bližamo novemu dnevu, ko bo blufanja, propagande in goljufije konec zavele."

Senator Shipstead namerava potovati v Evropo to poletje, da se pouči o kooperativnem trgovanju in političnem položaju sploh.

A. P. U. se poslavlja od Rusije.

Ameriška pomožna akcija je končana: letos bo dobra letina.

Moskva, 28. apr. — William S. Haskell, ravnatelj Ameriške pomožne uprave v Rusiji, je danes naznanil, da je lakota premagana in Američani zaključijo svojo pomožno akcijo. Letošnja letina kaže tako dobro kakor še dolgo let ne; gladovne province prihajajo po dveh letih beda v normalno stanje.

Haskell je pozval vse pomočnike, ki vrše pomožno akcijo v provincah, naj pridejo v Moskvo na skupni sestanek, da se pogovore, kaj je storiti s preostalim materialom. Uprava ima na rokah še toliko živil, da lahko nasiči tri milijone oseb do meseca avgusta t. l.

Amerika je izdala \$76.000.000 za pomožno akcijo v Rusiji.

Pregled večjih dnevnih dogodkov.

Amerika.

Delavstvo je na straži proti mečkanju z naseljeniškim zakonom.

Splošna stavka mornarjev, pristanišnih delavcev in čumarjev. Naval na radikalne organizacije za preprečenje majskih manifestacij.

Čikaške cerkve popile 250.000 galon vina v enem mesecu.

Senator Shipstead poroča, da je Evropa polna orožja in "munšajna".

Inozemstvo.

Jugoslavija vpostavila diplomatske stike s Turčijo.

Nemčija je pod pritiskom socialistov sestavila novo ponudbo za mir s Francijo.

Ameriški opazovalec je potegnil zavezništvo v Lozani.

Ameriška pomožna akcija v Rusiji končana.

Rusija ne dolguje niti centa, pravi Trockij.

Vodja irskih republikanov ponuja mir.

I. W. W. STAVKAJO ZA IZPUSTITEV JETNIKOV.

10.000 mornarjev nastrajkalo v New Yorku; stavka in luknja in čumarskih kempah na vzhodu in zapadu.

STAVKAJO TUDI POVIŠKE MORNARJE.

New York, N. Y. — (Federated Press) — Več ko 10.000 članov Marine Transport Workers' Union, krajevna unija št. 610 I. W. W., se je odavalo pozivu na štrajk v New Yorku. Odborniki upajo, da se čim prej pridruži stavki 80.000 mornarskih delavcev na parnikih, katerih pristan je v New Yorku, in v pristaniških.

Parobrodne družbe se priče-kovale, da mornarji pri International Seamen's Union, Fursethova organizacija pri A. F. of L., ostanje na delu, toda smotili so se. Vodstvo organizacije je naznanilo, da člani I. S. U. zastavljajo 1. maja, ako družbe ne priznajo \$15 mesečnega povzika na mesec. Mornarski delavci, ki so člani I. W. W., zahtevajo brezposojno izpustitev vseh političnih jetnikov iz zaporov, dvajset dolarjev evljanja mesečne mezde, osemurni delavnik, 44 ur dela v tednu in 60 centov na uro za čezurno delo.

Parobrodne družbe nočejo še nič slišati o zahtevah, niti nočejo konferirati z zastopniki organizacije.

Stavka je splošna. V vseh pristaniških na vzhodu, jugu in zapadu Združenih držav podivjajo mnogi parniki in delo na pomolih.

Portland, Oreg. — Sumarski delavci, člani I. W. W., so zastavkali v več ko 130tih čumarskih kempah po Oregonu, Washingtonu in Kaliforniji.

Delavci zahtevajo izpustitev političnih jetnikov, osemurni delavnik, odpravo nedeljskega dela, oziroma mezdo in pol za nujno nedeljsko delo, odpravo cenzure za pisma v kempah in čiste ruhe v kompanijskih prenočevalnicah vsak teden.

Izgrede na Dunaju.

Dunaj, 28. apr. — Pettisov brezposelnih komunističnih delavcev je večer demonstriral pred zbornico. Policija je napadla demonstrante in jih po kratkem boju razpršila. Medtem so komunistični poslanci v zbornici zahtevali višjo državno podporo za brezposelne.

VREME.

Chicago in okolica: V torek oblačnejše in naraščajoča temperatura. V zadnjih 24 urah najvišja temperatura 61, najnižja pa 44 stopinj. Solnce izide ob 5:47, zaide ob 7:45.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zadržane drave (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.63 na tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov na vsa, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2827-59 So. Lawdale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v objavi: n. pr. (March 31-23) poleg vsakega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

PRVI MAJNIK.

Jutri bo delavstvo križem sveta praznovalo svoj dan, svoj praznik, ki si ga je delavstvo samo določilo kot dan manifestacije za svoje pravice.

Letošnje praznovanje prvega majnika se bo razločevalo od praznovanja prejšnjih let. Letos ne bo delavstvo samo manifestiralo za svoje pravice, ampak bo lahko tudi obhajalo zlomljenja ofenzive splošne reakcije, ki je prešla v ofenzivo po sklenjenem miru v Versaillesu.

Reakcija je izdelala dober načrt za ofenzivo, po katerem se je imelo delavstvo najprvo pocepiti v stranke in strančice, da se ložje izvede splošen napad za poslabšanje delavskega življenjskega položaja. Pocepljenje delavstva se je v prvih letih po sklenjenem miru precej dobro obneslo in bati se je bilo, da razpade in se poruši vse, kar se je zgradilo po letu 1889, ko so delavski zastopniki na mednarodnem delavskem kongresu v Parizu sklenili, da se prvi majnik obhaja kot mednarodni delavski praznik, na katerega delavci po vsem svetu hkratu protestirajo proti obstoječim krivicam in manifestirajo za svoje pravice. Propaganda za pocepljenje delavstva je imela v začetku uspeh, ker delavstvo ni še jasno spoznalo, da se je misel o pocepljenju delavstva rodila v možganih onih, ki imajo od pocepljenja delavstva največjo korist, ampak je mislilo, da je pocepljenje delavstva le taktično vprašanje za delavstvo, ki se je rodilo, ker delavstvo išče najboljšo bojno metodo za izvedenje svojega programa in dosego svojih ciljev.

Reakcija je videla v uspehih, ki jih je dosegla s pocepljenjem delavstva, svojo popolno zmago, vrgla je od sebe krinko in prešla v ofenzivo na celi črti. Bila je napaka od strani reakcije, kajti prezgodnja ofenziva reakcije na vsej črti je pričela delavcem odpirati oči, da so v pocepljenju delavstva videli poraz za delavstvo.

To spoznanje je pričelo učinkovati, da so nekateri voditelji delavstva zopet pričeli klicati delavstvo na skupno fronto, da se skupno bojuje proti skupnemu sovražniku.

Pocepeljvalna taktika ni samo v Ameriki napravila velike škode delavstvu, ampak je učinkovala v drugih deželah še veliko bolj uničujoče na delavski življenjski položaj. Povsod je bilo delavstvo na umiku, kajti pocepljenje se ni izvršilo samo v delavskih političnih organizacijah, ampak pocepeljvalci so ga zanesli celo v delavske strokovne in gospodarske organizacije, da se moč delavstva še toliko bolj podrobi in končno popolnoma uniči. Da niso bile delavske organizacije popolnoma uničene in zdrobljene, gre zasluga reakciji ali delavskim izkoriščevalcem, ki so pričeli z odprto ofenzivo na delavske mezdne, osemurni delavnik in delovne razmere v podjetjih.

Dolžnost delavstva je, da letos ne samo manifestira za delavske pravice in protestira proti krivicam, radi katerih trpi, ampak povzdigniti mora svoj glas za združenje delavstva in enotno fronto, katero lahko izdelajo le zastopniki delavstva na pravem delavskem mednarodnem kongresu, katerega posetijo delavski zastopniki vseh struj na podlagi principa, da se manjšina podvrže zaključkom večine. Za delavstvo more biti le taka taktika merodajna, ki jo prizna večina na mednarodnem delavskem kongresu. Vsaka druga taktika je škodljiva, ker pocepuje delavstvo v stranke in strančice in ustvarja zmedenost med delavstvom, da smatra vprašanje taktike za bolj važno reč, kot pa delavski program in načelo.

Pred izbruhom svetovne vojne se je po mednarodnih zaključkih uravnavala taktika po razmerah v deželi. In dokazano je, da so bili ti zaključki pametni, kajti moč delavstva je naraščala, njegove vrste niso bile pocepljene in k pridobljenim uspehom so se nagromadevali novi. Vajevanje taktike ene skupine vsemu delavstvu širom sveta, je bilo za delavstvo pogubonosno, ker je povzročilo tako veliko pocepljenje delavstva, da je postalo za delavstvo škodljivo.

Delavstvo mora napraviti samo red v svoji hiši, da doseže večje uspehe. To pa lahko stori, ako jutri dvigne svoj glas, da se mora delavstvo združiti v enotni fronti. Dokler ni delavstvo združeno, ne bodo dosti zalegli protesti proti obstoječim krivicam in manifestacije za delav-

ake pravice. Kajti, kjer ni edinstvenega dela, tam ni uspeha.

V tem znamenju naj obhaja delavstvo letos svoj praznik. Izvojevalo bo največjo zmago, ker bo premagalo glavnega krivca in povzročitelja neuspehov zadnjih let — pocepljenje delavstva. Zgradilo bo trdno podlago za nadaljnje delo v svojem interesu, ki ga popelje do končne zmage in odprave vseh krivic, ki jih uživa dandanes.

Torej naprej po poti, ki vodi do uspehov! Proč s pota, ki ne more voditi drugam kot v pogibelj!

SLIKE IZ NASELBIN.

Roslyn, Wash. — Slike iz ameriških proletarskih naselbin so zelo enostavne in vsepovsod brez osira za zemljepisno lego. Tako so druga drugi podobne, da je skoro nemogoče povedati kaj originalnega s peresom ali besedo. V splošnem delavec, najbo naš rojak ali kdorkoli, živi enolično brespomembno življenje krompirjevega žužka, to se pravi, da je, spi in dela, dokler za to obstoje pogoji, kadar pa teh pogojev ni več, se pa preseli ali duševno popolnoma zabubi ter pogine.

V javni okvir "Prosveta" hočem potisniti sliko iz Cle Eluma, Roslyn, Wash., ter dati priliko našim prijateljem, da sami presodijo tukajšnje razmere ter jih primerjajo s onimi drugod. Ogledajo si Roslyn, Wash., najprvo. Naselbina sestoji iz vseh vrst narodnosti belega plemena, med katerimi so menda Hrvatje najštevilnejši. Da bi pa mesto ne trepelo preveč na belopoltni barvi, so premogarski gospodje pred nekaj leti importirali od nekega iz Alabame par sto črnokožcev, ki so jih takrat rabili kot stavkoke, pri čemur pa menja niso bili posebno uspešni. Ko so pozneje organizirani rudarji vseeno zmagali s svojimi zahtevami, kot zaprtje delavnice in drugim, so se pa zamoreli, kar jih ni odšlo, pridružili delavski organizaciji in so tukaj stalno naselili. Z belopoltniki živijo v dobrih odnosih in pripeti se celo tu pa tam, da kakšna mulatka ali celo prav temna začara belca vstopi s njim v zakon, proti čemur državne postavne ne nasprotujejo. Čul sem celo o Slovincih, da so zaigrali ženičevanjsko kadilo temnim hčerkam Afrike.

Italijani so tudi zastopani v tem kraju prav v častnem številu, ali prave delavske zavednosti med njimi kot v celoti ni opaziti. Izvzeti so nekateri posamezniki, kateri že več let služijo rudarjem pri tehnični za pomoč. Slišal sem tudi, da se mnogo izmed njih tu živčih potomcev ogreva za fašizem in "odrešenika" vseh zatiranih plebejcev — Musolinija. Kako se že glasi tisti krščanski rekt. . . Bog bodi milostljiv ubogim na duhu!

Pripomniti še moram, da je precej lokalne trgovine v rokah Italijanov, ki posebno radi specializirajo s mehikimi pišajami, smotkami "Toscano" ter tudi sem in tam vodijo nekaj seznam zavoda za pomirjenje živcev. Dalje, ako sem soditi po imenu, je tudi občinski, oz. županski urad v rokah državljane italijanskega pokolenja.

Že prej je bilo, da imajo naši bratje Hrvatje prednost po številu. Vsak tako se glasi poročilo javnega šolskega urada in statistika njihovih porodov. Pretežna večina izmed njih je zaposlena pri težkem delu po rudnikih. Nekateri imajo tudi mesnice in druge trgovine, kakor tudi igralnice na biljard. Po onih biljardnicah se nudi Slovence prav lepa prilika, da opazuje stari in mladi nemisleči živeli, ki prebije v smradljivem zraku ves svoj prosti čas ter za pravi ves svoj denar. Med največje čednosti naših bratov moramo prišteti to, da se nemoteno ženijo. Želim jim dober tek.

Potegnimo sliko Roslyna na stran in ogledajmo si sliko Cle Eluma, Wash. Socialna, plemenska in trgovska barva te naselbine (mesta) je popolnoma alična oni iz Roslyna, posebno še, ker sta mesteli vsakebi komaj kake tri milje. Takozvani "back ground" je torej isti, pač pa prebiva v Cle Elumu več Slovencev. Po poklicu so menda vsi rudarji; trgovine nihče ne vodi. Naši rojaki imajo skoraj vsi svoje lastne domove, nekateri lastujejo tudi avtomobile, ki se pa po kakovosti razlikujejo od Tila Ford Lixie pa do Packarda.

V družabnem oziru se ne more trdit, da vlada med rojaki sloga, niti nesloga. Vsi so svobodni, sliči, vsi pri naprednih podpornih društvih in vsi so brez izjeme za najboljši napredek naselbine. Naša naselbina bi bila prav gotovo

ena najbolj kulturnih in naprednih v Ameriki, samo da bi se tukajšnji Slovinci ne bali, da bodo v napredku drug drugega prehiteli.

Ker ravno opisujemo stanje po premogarski naselbini, ne smemo opustiti stanja prebivalcev. Delo po rudnikih počiva od prvega aprila. Delodajalec so hoteli znižati dnevno plačo za \$1.50, rudarji pa so zahtevali staro plačilo lestvico še za eno leto, kakor je bilo sklenjeno po dogovoru v New Yorku, ko je bila sklenjena pogodba s centralnimi društvami. Po večdnevem pogajanju so delodajalec predložili nekak kompromis ali ultimatum za katerega rudarji složno glasujejo dne 21. aprila. Ako rudarji sprejmejo pogodbo s večino, bo leta v veljavi za eno leto. Nova pogodba bo znižala plačo za razna klasificirana rudniška dela po \$1.50 do 75c na dan. — Premogar.

Finleyville, Pa. — Že dolgo ni bilo dopisa iz te naselbine, zato bom jaz malo opisal, kako je. Radi dela je za malo spoznanje boljše kot je bilo, pa s tem še ni rečeno, da delamo vsi. Le nekaj takih rudnikov je, da obratujejo s polno paro, pa tam še ni kakih posebnosti za ljudi. Če bi obratovali vsi rovi, bi bilo v njih polovica manj ljudi. Človeka sree za bolji, ko mu predelavce v teh rovih odkaže prostor, kjer je od pet do sedem čevljev "smetane". Dobi se sveda prostor, kjer ni nič "šleta", a takih prostorov je malo, in če so, so v njih samo izvoljeni bosovi priljubljeni. Tako predno človek izide iz enega kota, je v resnici pijan dela. Govoril sem s rojakom, ki mi je rekel, da je imel prostor, v katerem je bilo za 16 kar šleta iz enega kota. Človek bi se zjokal. A če bi kaj rekel bosu radi slabega prostora, ga ta zavrne: "Če ni za te, pa pusti, bo pa drugi tu delal."

Pa pustimo na miru to žalostno in nevladno "smetano". Sedaj spomnimo se vse prebujila iz spanja, morebiti se prebudi tudi delavstvo. Čas bi že bil, da bi se začeli zavedati in spoznavati krivice ter povzročitelje naše težavne poti, po kateri hodimo. A vlike alabim časom se pot gladi dan za dnem in upati je, da pride čas, ko se bomo otresli tega kapitalističnega sistema, v katerem se danes nahajamo. Star pregovor pravi, da složnost je zmoglost in želeli bi bilo, da bi se delavci zedinili v eni fronti, v kateri bi lahko skupno kljubovali proti kapitalističnim napadom.

V letu 1924. bomo imeli delavci priliko pokazati svojo zmoglost v složnosti. Predsedniške volitve bodo in zdaj še vsakdo lahko vidi, kaj dobrega zna storiti za nas mr. Harding. Britke izkušnje imam, kako se je z nami postopalo ob prvih letih vladanja sedanjega administracije. Zatorej pasimo, kam bodo oddali svoje glasove in komu jih bomo dali. Previdni moramo biti, če si hočemo izboljšati svoj položaj.

Kakor vidimo iz vesti zadnjih časov, so se začeli "dušni pastirji" kar sami med seboj streljati in moriti. No v tem oziru jim ne moremo kratiti svobode, ko si bo sadnji ohladil pete, se zna izboljšati položaj. Če bi delavec umoril kakšnega kutarja, bi ga gotovo zabil najmanj za 10 let, če bi ne bilo še kaj hujšega, a v Michiganu bi radi katoliškega kaplana spornali kar za blaznega, ko je ustrelil katoliškega župnika, čeprav sam odločno trdi, da je pri zdravi pameti.

Komaj smo pričakali veselo pomlad. Vse se je veselilo in kaže veselo razpoloženje in tako je pomlad prinesla tudi nam pečlarjem vsaj eno veselje; če ne drugega, si bomo vsaj kmalu lahko pri solnce kuhali. Druga nam tudi ne kaže in to je nekaj razveseljivega, ker na ta način bomo vse tako lahko posnabili, ne samo peč, z eno besedo vse bomo uredili. Četudi pride ekskajzerjeva Herminija, dobro vem, da bo še nji dopadlo, mogoče celo kateri izmed pečlarjev, sedaj ko je utekla izmožganemu staremu stifežu.

O napredku od nas ni ravno poročati, pa ko vidimo, da poročajo iz slovenskih naselbin o na-

prednosti, sate smo se tudi tukajšnji rojaki zavedli, da smo ustanovili novo društvo, katerega smo priključili k S. S. P. Z. Lahko smo ponosni, da v tako mali naselbini ki je Hackett in okolica, imamo kar dve podporni društvi. Tu se torej sopes nudi prilika onim, ki se na pripadajo k nobeni organizaciji ali jednoti. To je tudi edina pomoč za nas delavce v času nesreče.

H koncu dopisa pozdravljam vse pečlarje in pečlarice ter vse čitatelje "Prosvete". — Frank Pernisehak.

Bingham, Utah. — S tužnim grem naznanjam vsem sorodnikom, znanecem in prijateljem ter rojakom širom Amerike, da mi je neizprosna smrt ugrabila draga soproga Johna Sameca. Umrl je dne 15. aprila ob 12:30. Pogreb se je vrnil iz hiše žalosti dne 17. aprila ob 12:30. Pokopali smo ga v Salt Lake Cityju na katoliškem pokopališču na gori Kalvariji. Pogreb je bil civilen, kakor je bila njegova želja.

Pokojni John Samec se je rodil dne 19. februarja, 1876 v Konopljah, fara Dobropolje, po domače pri Lukenu. V stari domovini zapušta mater, očeta, tri brate in več bratrancev in sestričen ter mene žaločnega soproga.

Prav lepo se zahvalim vsem, ki ste mi stali na strani začasa njegove bolezni in me tolažili v žalostnih urah, ker bolan je bil devet mesecev na vodenici, za dolgo ni bilo nikjer zdravih. Najprvo prisrčna hvala društvu in bratom in sestram za veličastno udeležbo pri pogrebu. Pokojni brat je spadal v društvo "Planina", št. 83 S. N. P. J., katere zvesti in marljivi član je bil pokojnik od ustanovitve pa do zadnjega vzdihljaja, to je 15 let, zvesti tajnik društva pa 12 let. Društvo mu je priredilo veličasten pogreb ter položilo krasen venec iz svežih cvetlic na njegovo krsto. Pri odprtem grobu je sobrat N. Balleh orisal trnjevo pokojnikovo življenje, kakše se je ranjki vedno boril za bodočnost in napredek pri društvu.

Kako je bil pokojnik zelo priljubljen pri tukajšnjih rojakih, je pokazala udeležba pri pogrebu. Prihiti so znanci in prijatelji iz Salt Lake Cityja, da mu izkažejo zadnjo čast. Prisrčna hvala mr. in mrs. Prijanoviču za krasen venec, tako mr. P. J. Schults ter bratu pokojnika. Dalje hvala Louisu Kolman za krasne vence, lepa hvala mr. Franku Kačkoku, ki ni bilo dneva, da bi ne bil obiskal pokojnika na bolniški postelji in nas tolažil v žalostnih urah.

Ker se ne morem zahvaliti vsemu posebej, izrekam vsem skupaj še enkrat prav prisrčno hvalo za tolažbo v žalostnih urah. Ti pa, dragi in nikdar pozabljeni soprog, počivaj v miru in lahka naj ti bo ameriška gruda.

Žalujoda soproga — Jennie Samec, rojena Prelesnik.

Zacine, Wis. — Prišel je k nam socialistični bojevnik Eugene V. Debs, katerega predavanja se je udeležilo čez tisoč poslušalcev. Dvorana je bila polna in mnogo ljudi je ostalo od sunaj radi premalega prostora v dvorani. Ko je stopil govornik na oder, je sprejel od deset let starega dečka krasen šopek rdečih svežih nagelnov v dar. S smehljajem na ustnih je stari bojevnik sprejel cvetlice, pritnil dečka k sebi in ga poljubil. Bil je to ganljiv prizor in mnogim udeležencem je šlo do srca, da so zabeleste njih oči. Ljudje so v znak spoštovanja vstali a sedežev in stoji pozdravljali nedolžnega mučenika in boritelja za ljudske pravice s mogočnim aplavdiranjem, ki je trajalo več minut.

Jasen je bil govor ostarelega socialisti, njegove besede so zvevale v resničnost in prepričevalno. V svojem govoru je neustrašen bojevnik s donečim glasom bilal krivični sedanj red ter oznanjeval prihod socializma, kateri pride tako gotovo, kot on stoji na govorniškem odru. Govoril je o preteklosti, o sužnjih in tlačanih, ki so bili predhodniki sedanjih delavcev.

Rekel je: "Naši stari očetje so sami lastovali orodje in sami producirali. Takrat ni bilo trempov. Toda to ni bila idealna doba, kajti vse so morali producirati s rokami in ni bilo časa za kaj drugega kot samo za delo. Iznajdbe so razvile tovarne, svet je dobil stroje, da bo tako osvobojen delavec in ne več suženj. Takrat pa smo tudi dobili kapitaliste.

"Delavstvo tvori ogromni del ljudstva. Delavci so producenti in

konsumenti. Stroji so nam prinesli tekmovanje in niše plače. Za niso plače delavstvo producira bogastvo, katerega pa si ne more prijaviti zase, ker ga s prejetjo plače ne more doseči."

Debs je naglašal, da kapitalisti ne morejo, da bi delavci razumeli socialni boj, zato delavstvo delijo v dve in več strank, kot je bilo to videti v zadnjih letih.

"Vzlic vsemu blagostanju ste iz delavci, ki ne lastujete niti orodja, producirate za bogate lastnike, ki ne storijo za vas ničesar. To je, ker glasujete ob volitvah za demokratično in republikansko listo."

Sodrug Debs je govoril dalje in z jasnimi besedami tolažil udeležence vso krivico sedanjega družabnega reda, iz katerega pa ne more priti drugo kot socialistični red. Pri tem pa je opominjal, da se je treba pripravljati na socializem, da nas socializem ne dobi neprimpravljenih, kakor nas je arečala neprimpravišne svetovna vojna.

Zastojem sem opazoval, je li kaj Slovencev v dvorani, pa ni bilo videti nobenega. Rojaki, zdravite se in stopite v vrsto boriteljev za boljši delavski obstoj. — Joe Radelj.

Canonsburg, Pa. — Redki so dopisi iz naše naselbine, zato hočem jaz malo napisati, ker mnogo ne znam in tudi ni kaj pridaj časa za to.

V naši naselbini imamo nekoga, ki se hudo poteguje za druge in tudi hvali se. Nisem zmogla mnogo za pisavo, a prišla sem, dati odgovor rojaku, ki se je razardil v št. 48 "Edinosti" nad menoj — "eno hudovito ženo". Prav nič nisem lažna njegove hvala, alasti ne iz takega vroka in v franciskanskem listu, ali to bi rada vedela, kaj ima s menoj, ko ga pustim na miru. Tako hočem, da mene pušča pri miru. Slabši je kot majhen otrok. Če bi imel malo razuma, se ne bi tako za druge potegoval in se hvalil. Vsak naj se poteguje zase, nase naj gleda in vsaj malo rabi razum.

Jaz ne bi kaj takega pisala, ko bi se bil oglašil oni radi kogar se gre, pa ne ta dopisnik. Nič bi mi ne bilo, če bi bila ena oseba sama dala tak dopis v "Edinost". Ne oglašala bi se in vse bi ostalo tiho.

Vsak človek si varuje svoj kruh in tudi dopisnikovega ne bo obvaroval drugi, ako ga ne bo sam. On sam je zastopnik od te naselbine, ko bi ga kaj zanimalo, a ga nisem še videla, da bi bil aglital za list po nastilbini, pri vsem tem, da se toliko briga za druge. Če v tej stvari ne bo imel s menoj miru, jih bo izvedel še več kot jih je pred par leti, če se spominja in ni še pozabil.

Nerada pišem te vrstice, pa napisala sem jih v svojo obrambo proti njemu, ki toliko ve. Pa to nam nič ne de.

Redno čitam dopise, pa vidim, da ne kateri res ne vedo, kaj hočejo. Nekdo je rekel: Kdor malo zna, misli, da vse ve in zna, kdor pa dosti zna, najraje molči. Prosveta je res najboljši list za onega, ki se zanima za razvoj gibanja med naprednim delavstvom. Pa tudi najbolj prikupna je, ker prinaša najbolj izbrano čtivo za delavce. — "Hudovita žena."

MANGANOVEC V ARKANZASU.

Vsaka tona jekla, ki ga izdelajo v Združenih državah, potrebuje povprečno 40 funtov mangana. Ozarsko gorovje v Arkanzasu daje del tega mangana. V mirnem času pride akoro ves mangan, ki ga rabijo Združene države, iz Brazilije, Indije in Rusije. Ali med svetovno vojno, ko je bil skoraj ves uvoz ukinjen in ko so morale ladje prevažati vojaške in vojne potrebščine v Evropo, je bilo dobiti v raznih delih te dežele več manganoveca, kakor ga pa je bilo treba.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Roslyn, Wash. — Razut Vašega dopisa o družinskih razmerah z dne 27. februarja, nismo pozneje prejeli nobenega dopisa za v list.

Meriden, W. Va. — Obrnite se na družbo, kjer ste stroj kupili ali kjer je bil stroj izdelan. Črk na nekaterih pisalnih strojih ni mogoče premeniti drugače kot da stroj pošljete v tovarno. — Če imate kaj zanimivega, kar pošljete. — Pozdravi

Virden, Ill. — Uredništvo in uprava "Prosvete" nista prejela nikakega članka o prizadevanju za izplačilo zaplenjenega denarja. — Pozdravi

Koncert narodnih pesni vseh narodov.

New York, N. Y. — Jug. od. F. J. L.S. — Pred 3 leti se je ustanovil v New Yorku lep običaj, da se enkrat na leto, v spomlad, posveti en teden glasbi in da se tekom teh sedmih dni obrača večja pozornost oni vavični internacijski stvari, ki jo zovemo glasba. Ta glasbeni teden se bo proslavljajal leto v New Yorku in drugje po Združenih državah, počenši od nedelje zjutraj 29. aprila do sobote zvečer 3. maja.

Lanska proslava je jako uspešna; tekoma glasbenega tedna je bilo tritisoč manjših in večjih glasbenih prireditelj v samem mestu New York. Letos je to gibanje zadobilo nov polet, ker je prišlo da trajne organizacije s centralnim uradom na 299 Madison Avenue in s podružnicami v drugih mestnih okrajih. Glasbeni teden se započel s propovedmi v vseh cerkvah o pomenu glasbe, a petjem in zvonitvami; koncerti so bodo vršili v vseh dvoranah in gledališčih, posebno v parkih. Glasba, povsod glasba. Dilektanti in profesionalni glasbeniki, na tisoče njih, bodo koncentrirali po raznih bolnišnicah, zavetiščih, zaparih in povsod drugje, kjerkoli se bo zahtevalo. V tem bodo z oduševljenjem sodelovali razni ženski klubi, mestne glasbene ustanove, velika glasbena in pevka društva, kinematografi, šolska deca v velikih skupinah — poslednji bodo imeli veliko tekmo s svojimi otroškimi orkestrami, in smagovaleci bodo proglase in na zadnji dan glasbenega tedna.

To je samo kratek pregled načrta, ki ga odbor za glasbeni teden namerava izvršiti. Med mnogimi drugimi stvarmi se bo vršil veliki prosvetni program, katerega se lahko vdeležijo kdorkoli želi tekmečasti za štipendiji, ki ga nudi "Music Week Committee." Poedini mestni okrajji bodo obdržali posebne notečaje, in zmagovalci vsch okrajjev bodo potem tekmovali za prvenstvo vsega mesta. Častni sod bo sestavljen od najodličnejših glasbenikov v New Yorku, katerim je na čelu glasoviti virtuos Paderewski.

Eden izmed najinteresantnejših pojavov v New Yorku bo nastop raznih narodnosti, zastopanih v tem mestu, in skupnem koncertu. Ob tej priliki bo New York imel priliko, da čuje od poedinih narodnostnih skupin njihovo narodno pesem in glasbo. Vse te narodnosti bodo nastopile v dveh skupinah, od katerih bo ena sodelovala v koncertu, ki se bo vršil v četrtek dne 3. maja, in druga v soboto zvečer 5. maja. Oba koncerta se bosta obdržala v Aeolian Hall, 43 Street, med 5. in 6. Avenue.

Jugoslavlani bodo nastopili v četrtkovem koncertu, dne 3. maja; koncert začne ob 8. uri zvečer. Razum njih bodo nastopile tudi druge narodnosti. Svrha tega koncerta je, da se prikaže ameriški publiki lepota karaktističnih narodnih pesmi poedinih narodnostnih skupin. Jugoslavlanski program je izbran. Odbor bo za par dni razposlal na vsa društva in vse poedince, za katere zna, brezplačne vstopnice za ta veliki koncert. Kdor takih brezplačnih vstopnic ne dobi, naj se obrne pisмено na "Music Week Committee," 299 Madison Avenue, New York City.

Ne zamudite te izredne prilike dne 3. maja. Sploh posvetite tekom glasbenega tedna nekaj več pozornosti in časa glasbi in pesmi.

MICHIGANSKI DELAVCI ZA PREKLIO ANTISINDIKALISTIČNE POSTAVE.

(Nadaljevanje s prve strani.) poslanca, ki je stvar predložil v zbornici. Dotični poslanec je danes sam proti temu zakonu in pravi, da je postava protistavna in bi se smela priti v zakonik. Originalna predloga je bila tako prozorna protidelavska, da so jo morali nekoliko omiliti in zakrinkati, drugače bi ne bila nikdar sprejeta. Ako bi bila sprejeta, kakor je bila predložena, bi smeli kerfi napasti sejo vsake delavske unije pod preteklo, da je v uniji član, ki odobrava teroristična načela sindikalizma.

Člani delegacije so izjavili pri razlaskanju pred justicijskim odsekom, da so procesi v St. Josephu, le poizkušnja, ki ako se posreči, bo imela za posledico pogon na voditelje unij, ki so voščili uspešne stavke in izvajali delavcem ugodne pribojke.

DELAVSTVO KASLUDEJE DA- VISOV BOJ ZA PRISILJENIŠKO OMEJITEV.

(Nadaljevanje s prve strani.) katerih ni dovoljen vstop v to de- želo priseljencev, ki ne zaostajo določbam naših priseljenskih po- stav. Če doženemo te slučaje, že preden zapuste dotični izseljeni svoje domače luke, napravimo kon- nec vsem altnostim, križem in te- žavam v tujakajnih pristaniščih.

"To smatram jaz za izbirno i- migracijo. Dokler bodo Združene države sprejemale tujce, bi jaz rad videl, da bi nam dajal naš si- stem najboljše ljudi, in da bi bil ljudem vstop v Ameriko lahek in udoben.

"Zaeno s tem bi rad videl, da bi naj-bil vsak priseljenec ob svo- jem vstopu v to deželo vpisan, in po preteku nekotikih let bi jaz preskrbel za prekritje vsega tujca prebivalstva s pomočjo natu- ralizacijskega urada. Vsa ameri- škiki državljani je vpisan. To pa zato, da vede oblasti, ali sme vo- liti, ali ne. Gotovo ne bo ugovar- jana takšnem vpisavanju ino- zemskih priseljencev, sajaj, to bi jim pomagalo, da laže postanejo ameriški državljani. Če bi se po preteku nekotikih let izkazalo, da ni dotični priseljencev sposoben za ameriško državljanstvo, bi naj bil deportiran.

"Jaz nisem za to, da bi komu vsiljevali državljanstvo. Prisilno državljanstvo je nemogoče.

"Po mojem mnenju poniža tak- šeh človek, ki pride iz tujine in poniža ameriško višino človeške inteligence z ozirom na telesno, umsko ali moralno življenje, tudi vsakega poštenega naturalizirane- ga državljana.

"Seveda je pričakovati naspro- tovanja. Rečeno mi je bilo, da se s političnega vidika za sedaj še ne da upeljati tega načrta. Moj od- govor na to je, da moramo posta- viti deželo pred vsak strankarski ali politični uspeh.

"Zdi se mi, da bi naj bile pri- seljenske postave v bodoče po- polnoma ameriške. Izdelajo naj jih in uveljavijo Američanje Ameriki v korist."

BIBLIJA, KI NE OMEJKA NI TI SODNEGA DNE, NITI KON- CA SVETA, NITI PEKLA.

New York, N. Y. — Starinski španski rokopis, znan pod ime- nom "Codex Huntingtonianus Palimpsestus" le maloštevilnim sho- lastikom, ki so ga videli, preden je prišel pod ključ v prostorih A- meriške španske družbe, je pred- met novemu sporu. To utegne iz- zvati med svetopisemskimi tol- mači iznova veliko prerekanja in jeze. Nekateri trde, nekateri pa taje, da bi bil to eden najprvih izvodov in prepisov svetega pi- sma in da bi se temeljno razliko- val od tistih verzij, ki so jih raze- ne cerkve sprejele za pravo "be- sedno božjo". Rokopis je bil ukra- den iz nekega samostana na Špan- skem in prenesen semkaj l. 1905.

Dostop k temu staremu parga- mentu je bil dovoljen drju. E. S. Buchananu, ki je tolmač in pre- vajalec raznih starih latinskih ro- kopisov. Dr. Buchanan je dejal, da je bilo avetopisemsko besedilo napisano na pergament, s kate- rega je bilo izbrisanih več starih pisanj.

Drugi svetopisemski poročeval- ec, ki je preučil stari latinski ro- kopis, je duhoven Gates. Ta seve- da nasprotuje in ugovarja trdi- tvam drja. Buchanana.

"Rokopis zapadnega besedila (sv. pisma), ki so prišli na dan, so bili vsi popravljani, da so se strinjali in skladali z Vulgato in aleksandrijskimi teksti", je dejal dr. Buchanan. "Codex Hunting- tonianus vsebuje v svojih prvih ko- pijah besedilo, ki je popolnoma neodvisno od Vulgate. In to je ravno zelo velike važnosti."

Po mnenju drja. Buchanana je bilo zastarelo besedilo najbrž na- pisano v šestem stoletju. Iz po- sebniš svojstev starega besedila sklepa ta znanstvenik, da je imel pisec za podlago biblijsko verzijo iz prvega ali drugega stoletja.

Takšna verzija bi bila poprej napisana, kakor pa je bila Vulga- ta, ki jo je prevel sv. Jeronim v četrtem stoletju iz hebrejščine. Dr. Buchanan sklepa torej, da je bil ta latinski rokopis v prav tes- nem stiku s pravim virom svetega pisma.

Besedilo te verzije, pravi dr. Buchanan, se razlikuje od spreje- tih verzij svetega pisma pred- vsem v tem, da med drugim ne u- stvarja nobene vere v sodni dan, v konec sveta, in krst in pekeli, in da ne postavlja ženske na tako visoko stališče kakor druge bibli- je.

Ljudje, ki so trdili in še danes

trde, da je sv. pismo čisto navad- na potverba raznih pisanj in po- ročil o teh in onih dohodkih, se lahko sedaj še tejeje oklenejo svojega prepričanja. Kajti raz- kritje drja. Buchanana dokazuje, da so razni fanatični zagovorniki rimske, židovske in vseh drugih cerkva delali s tistimi stariimi spi- ski kakor svinja z mehom ter jih natvezili aveta za "besedo božjo", namesto da bi pravilno povedali, če bi rekli, da so enostavne pri- povedke starega veka prepletli s "čudeži" o mani, Rdečem morju, nadalje s sodnim dnem, kratom, peklim, vicami in nebesi ter pod- taknili vse te laži "neskončno do- bremu bogu".

VSEAMERIŠKA ZVEZA SE BO PRČALA Z ŽENSKIMI PRAVI- CAMI NA PRIHODNJI KONFE- RENCI.

Santiago, Čile. — Vtrajna delavnost naprednega ženstva je naposled prisklila delegate vse- ameriške konference pristati v to, da se bodo pečali s predmatom ženske volilne pravice na prihod- nji generaciji skupščini. To je bilo sklenjeno na plenarni seji se- danje konference.

Zadeva ženske volilne pravice ni posebno priljubljena v vseh o- srednjih in južnih ameriških de- želah, in prisadevanja raznih žen- skih zastopnic za vpoštevanje njih vprašanja so bila neuspešna v pr- vih dneh sedanje konference. Se- danj pa upajo, da bodo imele več sreče na prihodnji konferenci. Za- stopnice ženskega gibanja so vse- sele priznanja, ki so ga dosegle na sedanji konferenci.

Najagilnejša je bila neka dru- gvaška ženska, ki je vodila boj. Ali naposled je predložila to za- devo na glasovanje gvatomalski delegat dr. Soto Hall. Predlog ob- sega štiri točke, ki so bile vse sprejete na plenarni seji. Te so:

1. Vlade v vseameriški zvezi naj pospešujejo moralno, umsko in fizično žensko vzgojo.
2. Predelana naj bo civilna le- galizacija v državah v smislu sed- njega kulturnega stališa ameri- škiki žensk, da postanejo enako- pravne s moškimi.
3. Preučiti naj več držav žen- ski stališči in primerja potem do- gnanja.
4. Rame vlade naj dovolijo ženskam vdeležbo v preučevanju vprašanj pred zvezo, zlasti vpra- šanj, tikajočih se žensk. Nadalje naj dopuste, da bodo smeje posta- ti tudi ženske članice vseameri- ške konference ter se početi z za- devami, ki se nanašajo na njih spol.

PREUDISTI NAPOVEDUJEJO VOJNO IN LAKOTO V TEJ DE- ŽELI.

Berlin, Nemčija. — Nemški du- šeslovci so pesimisti. Na letni konvenciji v Lipskem so razkrili Freudovi teoretiški skoro toliko sanj, kolikor oseb so analizirali. In če bi naj bila Freudova teori- ja pravilna, se bodo pripetile Nemšiji, posebej in žensstvu na splošno naslednje reči:

1. — Nemška stiska bo trajala do l. 1927. Francozje bodo ostali v Poruhrju dotlej. Divjala bo ci- vilna vojna med tem časom po Nemšiji v raznih krajih, in raz- mere bodo še slabše kakor kdaj- koli od 30-letne vojne sem. Tride- setletna vojna je bila pred 300 leti.
2. — V raznih delih sveta bodo potresli, vojne, lakota in povod- enj v prihodnjih štirih letih, po- sebno pa bo vse to ob Pacifiku. Združene države so tudi med te- mi deželami.
3. — Žensko gibanje, valed ka- terega je trpel več dežel, zlasti pa Združene države in Velika Britanija, bo izgubilo svoj vpliv, in ženske bodo morale zopet jesti iz rok svojih gospodarjev.

To zadnje prerokovanje utegne biti zelo slaba novica za ameri- ške ženske, ali vseh pa je morda nekaterim moškimi.

V Londonu propadajo cerkve.

London. — Medtem, ko se v ne- katerih deželah opaža napredek verskih elementov izza vojne, je v Londonu ravno narobe: cerkve so vedno bolj prazne. Voditelji angličanske cerkve so skienili, da opuste nekatere župnije, zapro ali prodajo cerkve in spoje opuščene fare s sosednjimi.

Ali voh, kaj se tvoj deček tako rad potopa z drugimi dečki in uganja rane "porednosti"? Odgovor na to in mnoge uganje v obnašanju otrok najdeš v knji- gi "Zakoni blagomnje", katero dobiš pri Književni matici SNPJ.

Polečaj v Poruhrju.

II. Ezer, Nemčija. — (Pla Louis P. Lochner, korespondent F. P.) — Razmere v Buenu in drugod v Westfaliji spominjajo Sloveka na poročila iz okraja Logana v West Virginiji. Razlika je le ta, da tukajšnji pobojniki so franco- ski vojaki.

Tukajšnji župan, ki je bil že trikrat aretiran, je zakrivil neod- pustljivi zločin s tem, da je go- voril z dvema inozemskima poro- čevalcema — Laurence Toddom od Federated Pressa in z meno- j. Petnajst minut po razgovoru z nama je bil zopet aretiran, vrčen v avtomobil in izgnan. Njegova družina je prešla ukaz, da v šti- ri dneh spravi skupaj svoje stvari in zapusti Poruhrje.

Mož, ki naju je predstavil žu- panu, je predsednik Delavske zveze v Buenu in obenem tajnik krajevne rudarske organizacije, občinski odbornik in načelnik ob- činskega posredovalnega biroja. Kmalu po razgovoru z županom nas je mož zapustil, ker so ga dol- žnosti klicale drugam. Ko smo ga zopet videli pozneje, nam je po- vedal, da so ga Francozi lakali ravno tisti čas, ko je bil župan prijet.

Naš prijatelj je poskrbel, da smo obiskali premogovnik v We- sterholtu. Videli smo tam šeto francoskih kasnencev in neorga- niziranih poljskih in italijanskih delavcev, ki so za ograjo iz bode- čee žice poskušali nakladati pre- mog. Nemški rudarji gredo dne- vno dolj pod zemljo pogledat, da se ni še poruki, toda premo- ga pošljejo na površje, ker neboje delati pod bajoneti.

V Buenu vlada teror. Mesto je 93-odstotno delavsko in to je menda vzrok, da so Francozi tako sirovi s prebivalci. Francozi so rekvirirali vse delavske prostore za zabavo in zborovanja; oku- pitali so štiri dvorane, ki so služile za predavanja in koncerte. Delav- ci so oropani izobrazbe in razve- drila.

Francozi poveljniki je izdal naredbo, da morajo delavske uni- je njega vprašati za dovoljenje, kadar hočejo imeti kak ali ali sejo. Unije pa se neboje pokoriti naredbi, izjavljajo, da po ustavi nemške republike nima nihče pravice prepovedati njihovih po- stavniš zborovanj. Toda Franco- zi vselej izženo delavce in zapro prostore, kadar se snidejo k zbo- rovanju.

V Buenu manjka mleka in po- sledice so teške. Prej je prišlo v mesto 4500 litrov mleka dnevno, zdaj pa samo 1500 litrov. Starej in bolniki morajo biti brez mleka, le otroci do pol leta starosti do- be dnevno pol litra mleka.

Delavci so mi pripovedovali o nebrojnih slučajih tatvine, ki jih izvršujejo vojaki. Rudarji so u- stavljeni na potu na delo in Fran- cozi jim preličejo žepo ter pobe- reje denar, lepne ure in druge stvari; celo malec jim vzamejo, katero navadno vržejo v graben ob cesti. — V hišah ne smejo o- reti luči po deseti uri zvečer. Ako se zgodi, da gospodar pozabi u- pihnuti lžo točno ob desetih, pri- de francoska straža in sune s pu- škinim kopitom v hišo v oknu. Težke čase imajo poruhrski de- lavci pod režimom francoskih ba- jonetov.

O razmerah v kuzbaški koloniji.

V listu "The Nation" opisuje kolonist Ruth Epperson Kennel razmere v kuzbaški koloniji po odhodu Doylea. Rayja in drugih nezadovoljnih članov. Pritožbe teh kolonistov so bile podlaga za obtožnico proti nekaterim članom newyorškega kuzbaškega odseka. Pisce piše o teh kolonistih takole: "Skupina oseb, ki so šakale po- vrstka Rutgersa, da dobe svoj od- pust iz kolonije, je odšla dne 3. februarja. Nezadovoljnost se je širila, dokler ni naposled znalo štjele teh nezadovoljnih 37, med njimi pet žensk in sedem o- trok. Nekaj izmed njih jih je tr- pelo na kroničnih boleznih, ali večina jih je zapustila kolonijo razočaranih. Vsi so dobili prevo- zino do meje in pa denar za hra- no za en mesec. Bolnim so dali zadosti denarnih sredstev, da so se mogli arečno in varno vrniti v Ameriko. Rutgers meni, da ni or- ganizacija obvezana storiti več za tiste, ki so prelomili svojo dvolet- no pogodbo. Skupina je ukliče- vala dokaj dobrih delavcev.

Zapustili so kolonijo takoj po Rutgersovem povratku, ali še pre- den je stopila njegova reorgani-

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Podporna Jednota

Inštop. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2637-39 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:
UPRAVNI ODESEK:

Predsednik Vincent Calhoun, podpredsednik Andrew Vidich, R. F. D. V. San St. Johnstown, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolnišniške oddelke Blas Novak, gl. blagajnik John Vegrich, urednik glasila Jaka Zavortnik, upravitelj glasila Filip Gadin.

POROTNI ODESEK:

John Underwood, predsednik, 407 W. May St., Springfield, Ill., Martin Zelenbach, Box 276, Barabten, Ohio, Fred A. Vidor, Box 673, Ely, Minn., John Terrell, Box 52, Hendersonville, Pa., John Gripp, 414 W. May St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODESEK:

OSREDNJE OKROŽJE: Blas Novak, predsednik, 2637-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VZHODNO OKROŽJE: Jacob Ambler, Box 266, Moon, Run, Pa.

ZAPADNO OKROŽJE: Anton Guler, Box 164, Green, Kans., in njegovim, Max Mann, Box 166, Dahl, Minn., in njegovim, Mike Szeg, 8433 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadporni odbori:

Frank Zalta, predsednik, 3630 W. 26th St., Chicago, Ill., Frank Samark, 2630 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 6404 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združitevni odbor:

Predsednik: Frank Alot, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill., John Ovan, 2639 W. 26th St., Chicago, Ill., Joe Shuk, 6404 Otten Ct., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIŠKI ODBOR: Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, O.

POZORI: Korespondenca s gl. odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vodi takole:

VSA PIŠMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika so naslovljeni Predsedništvo S. N. P. J., 2637-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODORE SE NASLOVE: Bolniški taj- alitvo S. N. P. J., 2637-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in Jednote vsebo so naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2637-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse prikolice glede posredovanja v gl. izvrševalnem odboru so naj pošljite Frank Zalta, predsedniku nadpornega odbora, ligar naslov je spodaj.

Vsi posli na gl. porotni odbor so naj pošljite na naslov: John Underwood, 407 W. May St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, namamila, oglasa, naročila in spili vse kar je v zvezi s glavnim jednoto, naj se pošlje na naslov: "Prosveta", 2637-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

zacija v veljavo. Pred njegovim prihodom je dvojno vodstvo, mi- ako in ameriško, povzročilo precej razdvojenosti. Nova pogodba je podaljšanje stare s nekaterimi iz- premembami, ki jih je bilo treba radi nove ruske ekonomične poli- like. Med temi so najvažnejše na- slednje:

1. Uveden je diferencialni mezdni sistem, daš je obdržana skupnost v obedniel in stanova- nju, perilu, krojačnici, bolnišnici, kopalnicaš itd.
2. Vali člani morejo biti udje strokovne unije.
3. Vsa administrativna kontro- la je v rokah upravnega odbora, ki je odgovoren sovjetu dela in obrauba.

Na to, da so se nekateri člani I. W. W. protivili tej pogodbi, je odgovoril Rutgers, da niso bile komunistične kolonije uspešne zopet in zopet, ker se ne vjemajo s ekonomičnim redom, ki je okoli njih. Po njegovem mnenju naj bi ne prišel nihče v Kuzbas, če ne veruje v sovjetsko vlado, ali če se ni pripravljen podvreči dikta- torstvu komunistične stranke.

SEVERA'S ESKO

Ja urbeči kožu- rabite

Applioptizno spelle

Priporočljivo za odpomp pri zdravljenju srbečice in raznih kožnih bolezni.

CENA 20c

Vprašajte pri vsaki lekarni.

W. F. SEVERA CO. CLEVELAND, OHIO

NAZVANJAM ROJAKOM v državi West Virginiji, da jih v kratkem obiščem s spomladanskimi in letnimi novimi vzorci za obleke. Rojaki iz drugih naselbin ki so že kdaj naročili obleke od mene, mi lahko pišejo, ako žele zopet naročiti novo obleko, pišite po vzorec, mero jaz vedno hranim od vsch odjemalcev. Za obilno na- ročbo se vam priporočam vaš rojak Anton Fortuna, krojač, 67 Iron Street, Johnstown, Pa.

Adv.)

ZA KUHANJE PIVA DOMA

Imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričate, da je doma pri nas, kuhanje piva do najboljši in najče- nejši. Dobiti je tudi zbirko sodov, steklene in raznih loncev, itd.

Mi vam dostavimo naročilo po po- šti, točno v vas kroje.

Groceryjam, sladčitarjem in v pro- dajalno telesnina damo primeren po- put pri vaših naročilih. Pišite po informacije na:

FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

Njegov šelodes in šivel zopet v rodu.

Pravi, da se čuti 20 let mlajšega.

Dr. W. T. Wood, Nashville, Tenn., pravi: "Mi smo naravnani in izobraženi, mi- smo stari, da se ne nekaj zgodilo; znanje je bilo v drugi polovici našega življenja in prebivalstva. Prebrskel sem st. steklenico Kuga-Tone, ki je hitro spet prinesla v moji črni in do- ber običaji. Jaz sem tudi kakor sem bil v 23 letih." Za šelodes in za vse vrste probav- nih bolezni, zaprtje, nervoznost, in za vsi običajni slabosti, ki jih imajo doberga in- terna. Kuga-Tone. Poskusite znanje in se prepri- čate. Zdravilo izdelano na so cel mogoče stane samo \$1.00. Kuga-Tone je na prodaj pri vsch dobrih lekarnarjih pod poslovo ga- rančijo. In bodete zadovoljni ali ne se vam določi prvega (10c) poročila. Za vsi steklenički: National Laboratories, 1646 S. Wabash Ave., Chicago, Ill., vam pošlje zdrav- ilno naravnost po pošti, poslova v nagri- plačena, kakor hitro prejme \$1.00. (Adv.)

POTREBUJEMO šenske za po- strežnico in nositi na mlao za uradnike. Za podrobnosti oglašite se pri "Superintendentu The Dix- mont Hospital, Dixmont, Pa.

(Adv.)

RADA BI IZVEDELA

za mojega brata Rudolfa Su- sanj, doma iz občine Kastav v Istriji. V Ameriko je prišel pred 18 leti, pred leti se je nahajal v državi Washington. Rojake prosim če kdo ve za njegov naslov, naj mi to spo- roči ali pa naj se sam prijavi svoji sestri Rozii Susanj sedaj omožena, na naslov: Rosie Jardaš, P. O., box 41, Super- rior, Wyo.

(Adv.)

KNJIGA ZA CELO ŽIVLJENJE.

Angličko-slovenski besednjak bo- ste rabili celo življenje. Vsaka ne- znano angličko besedo boste poiščali v besednjaku; ustvarili si boste velik besedni zaklad. Cena besednjaku je \$5.00. Naročite pri

DR. F. J. KERN,
6233 St. Clair Ave.,
Cleveland, Ohio.

EMIL KISS BANKIR

133 Second Ave., NEW YORK CITY

Vsak kdo želi dobiti svoje ro- jake iz starega kraja treba, da mu pošlje

Affidavit of support

Jas brezkrim vsakomu, ki ku- pi od mene petni listek, Affi- davit v angličkem in sloven- skem jeziku

Brezplačno

in preskrbim poverilo od jugo- slovenskega konsulata. Pri- stojbina za poverilo od konsu- lata stane le \$2.00. Jas pro- dajam

Parobrodne listke

(šifrate) za dobavo rojakov in kraje in za potovanje v sta- ri kraji

Pe originalnih cenah pa- robrodnih družb.

Prejemam denar na vlogo in plačam po 4% obrestj. Pošil- jam denar v stari kraj po po- šti in brezplačno.

Pišite na pojanila.

EMIL KISS BANKIR
133 Second Ave.,
NEW YORK CITY

Naše družinske razmere.

Herrin, Ill. — V mojem prvem dopisu sem pisal malo zmešano, vendar sem vam, da jih je malo razumelo pravi pomen. Zdaj bom pisal jasneje in skušal vam pokazati, kako je mogoče premagati jezo in strah, to je, dve najbolj sovražni sili v človeškem bitju, ki uničujeta človeško življenje, pokoj in zdravje.

Predvsem je treba vedeti, kak je človek in kako izgleda odzodaj v najglobljih celicah svojega bitja. Visoko naobraženi ljudje pravijo, da ima človek v sebi 800 milijonov ali več celic, katere so pripravljene za dobro delo in korist človeškega telesa, a astronomi trdijo, da je v vesmiru toliko zvezd, kolikor ima človek celic v svojem telesu. Če se človek hoče v tej misli poglabiti, se bo prepričal, da je to tudi res, pa mu ni potreba nikakih knjig.

Ogromno število celic, ki tvorijo človeško bitje bi lahko razdelili na štiri razrede. Ko se je človeško telo pričelo razvijati iz živine ter bilo še divje, so te celice stajale samo iz celic prvega razreda, to so tiste divje, živalske, katerih je bilo imelo 100 odstotkov, kakor je bilo samo še vse divje. Čim je človek prišel misliti, so se v njegovem bitju poridile plemenite celice, ki so se redile po malem dalje od roda do roda. Med tema dvema vrstama celic je bila vedno vojna in prepir kot je še dandanes. V človeku samem sta dva najhujša nasprotnika in če človek pogleda v svojo notranjost, pa bo videl sliko celega sveta, ko se narodi med seboj pripravljajo in vojskujejo.

Morda bi kdo mislil, da je ta prazna. Vsak nam misli po svoji pameti. Prav dam Galileju, ki je rekel, da en sam poskušek ali opazovanje da človeku več svetlobe kakor pa 1000 besed. To je res. Vsaka beseda, ki pride k nam, je meglena in svetli se prične šele pozneje, ko je človek prične opazovati. Ostajam pri svojem prepričanju, da človeško celicni osto izgleda kakor bi bil v človeku cel svet. Res je to težko razločiti in verjeti, a opazovalci bodo pomalec že sami pronajšli, da je tako.

Pustimo to na stran in ogledimo si jume in stranske celice. Vsak ve, kaj je jeza in kako izgleda jezen sodnik v človeku. Če on prevzame vlogo, čez nako voljo, vidimo kako stranske celice jeze v človeku in kaj gorja so še naredile svetu.

Treba je tudi vedeti, kako celice delujejo. Nekatere so, da delajo, gradijo, zidajo, čistijo itd., druge so, ki privlačijo na sebe solne žarke ter vse, kar jim je potrebno za njih delo in življenje, tretje so varuhi, ki varujejo armade pri delu. Tako so v telesu vsakovrstne armade in skupine, kupček pri kupčku. Jume in stranske celice se tudi držijo skupaj kakor kaka velika tolpa roparjev ali kakor divje živali, volkovi, tigri, itd. Ropati ali krasti grede, kjer dobe priliko za borbo. Vsaka celica se sveti, katere celice svetlobe pa ne morejo doseči naše oči. Ko se čuti človek jezne, prav v istem trenutku je vojna med divjimi in plemenitimi celicami. Divje grabijo in morijo in če človek ne ve, kako priti plemenitim celicam na pomoč, je kmalu izblubljen in poškodovan v svojem zdravju in življenju. Ravno tako se mu godi, kot kmetu, ki mu pride sver med ore, katere mu vse pomori, ali kakor mu ob slani uniči mraz vse zelene na polju, če jih ne zavaruje. Človeku se godi kakor kralju, ki je izgubil vse svojo armado, ker je ni znal zavarovati in pravilno urediti. Tako se godi človeku, ki se ni učil, kako mora varovati svoje dobre celice, ki ga polivljajo, nanj delajo, a nimajo pri vsem tem od njega nikake koristi. Človeško bitje je kakor kraljevina, če je tam dober in razumen vladar, gotovo v njegovi državi vse lepo izgleda, če pa je hudobnež ali slabotnež, se njegova prihodnja delaveca godi slabo. Počrtni baeili se svobodno lahko gibljejo v njegovi državi.

Treba je torej, da si pomagamo dužno za telesno. Naše telo je kakor zemlja, duša pa kakor nebo nad zemljo. V tem nebu so vsi plemeniti občutki, vse kar je dobro in sladko, to je dobra človeška narava ali bog v verskem jeziku. Človek in njegova narava sta sveta. Vsak človek je svet in dober po njegovi naravi. Toda ko se moč in črna zadržita v skupno življenje, se med njima nahaja še na milijone drugih narav, ki ča-

kajo iste stopnje kot jo je človek že dosegel. In med ljudmi je tudi velik razloček. Nekateri so bogatejši na plemenitosti od drugih, toda ko se bomo naučili, kako je treba gojiti plemenitost ter jo nadgraditi, da ne bo vladala človeka, temveč njemu pokorno služila, tedaj se bomo bolj izenačili.

Človek, ki misli, dela in se obnaša plemenito, pravično in ljubeznjivo, nosi v sebi živega boga, a oni, ki se ni še naučil samega sebe vladati, čuvati svojo plemenitost in dobro stran svojega duha sploh, prav hudo trpi duševno. Nemogoče je popisati njegovo hudo življenje in trpljenje, ki ga občuti v sebi. Tak človek izgleda od znotraj kot večna vojna in revolucija, ker v teku požara strasti nobena plemenita kapljica deža, da bi mu nosila usmiljenje in pomoč. Plemenite duše, pomagajte takim trpečim dušam s vašimi plemenitimi mislimi. Vaše misli naj gredo njim na pomoč, kakor gredo poveljniki z vojskami na pomoč drug drugemu, kadar je sila. Naše vojake so hude, a so tudi dober učitelj.

Vsak človek ima svojo vero in njegove misli so kakor njegova vera; tako je tudi njegovo življenje. Dandanes moč verjame, da je človek njegova sužnjica in mora biti njemu podložna. Kar on reče, to mora biti in tega se drž, ker je bilo njemu tako povedano, da je prav. Moč ve, kaj se skriva v vsaki besedi, ki jo je izrazil oblačno in nejasno. Žena je sprejela njegovo besedo, pri tem se je postavila iskra spoznanja v njeni duši, pregnala meglenost in črna je spoznala besedo moža, ki izraža vladarstvo nad ženo. Celice plemenitosti pazijo prav dobro na besedo, katere hoče vladati čez žensko voljo in telo, in če celice zapazijo, da ta beseda ni človeške narave ter ni njim sorodna ter pomešana s živinskimi nagljenjem, je tu revolucija v ženski duši. Žena se postavi proti možu, a moč opazi, da njegova beseda ni postala kralj čez ženinovo duha, čutili prične v svojem srcu jezo in kot jezen, prične dajati od sebe besede, katere morijo v ženinem duhu celice plemenitosti, katere niso hotele prevzeti za svojega vladarja prvo izgovorjene možve besede. To je povzročilo vojno v obeh telesih, ker plemenite celice niso izvolile jeznega sodnika za svojega vladarja, in če ne pride hitro nekaj na pomoč, se bosta dve kraljevini pričeli tepsti. Kaj potem, če ne pride hitro pomoč? Vsi vemo kaj, saj smo vsi poizkusili. Gotovo bo tu hud občutek in trpljenje, bolezen in ločitev ali pa smrt.

To vse pride k nam, ker je v hiši in v telesu za vladarja jezen sodnik. To je kakor pri vsaki vladni na svetu. Kakor ona je vladala, tako je življenje ljudstva. In kakor ona je ljudstvo, tako je vladar. Kakor se zakonski osebi ljubita, tako je življenje med njima. Ljubezen milost in pravica so najlepši vladarji v zakonu. Moč in črna morata paziti na besede, da bo vsaka beseda prišla od ljubezni, pokoja in pravice ter usmiljenja. Tako bodo besede gotovo dosegle to, kar želijo, če je nagovorjena oseba milosrdna, če pa je polna divjih celic, tedaj je prav težko tudi dobri besedi doseči uspeh. Na besede je tudi treba paziti, koliko oseba s njimi hoče od druge osebe, da besede ne izražajo preveč. Če je zahteva prevelika, tudi najbolj plemeniti človek ne bo izpolnil v besedah izražene požrečnosti.

Besede so kakor kupčijiški poslanec, zato je treba nanje paziti, da pridejo zdrave in bogate s kupčije in da ne bodo umorjene v tui deželi. Moške pazimo, kajti tudi žene umori vsako nečisto besedo, katere pride od jeze ali nevoščljivosti ali od nagnenja, ki je nasprotno človeškemu življenju. Ne rečem, da vsaka žena ve, kako treba umoriti besede, ali največ žen je, da so usmiljene in dajajo besede nazaj. Takim ženam po domače pravimo, da so klepetulje. Ne bojte se tistih žen, ki rade klepetajo. Žene vedo, kako je treba napraviti s kosmatimi besedami. Tako kot možem, se je treba paziti tudi ženam. Ko bo mož enkrat izvedel, koliko je vredno ženinovo klepetanje, bo rad hodil na lov.

Tistim, ki so jezavi bi priporočal, naj takrat, ko bodo občutili, da je jeza na nogah in jih hoče prisiliti do izpuščenja besed, hitro izsopajo vse sapa iz svojih prs, potegnajo v sebe čisti žrak in hite na planje in hile. Na sveži žrak je treba in globoko ga vdihavati, ker tako pomagamo duši do pomirjenja. S takim ravnanjem krepimo plemenite celice v

sebi, da so dovolj močne in lahko premagajo jezo. Za odgnanje jeze je torej najboljša, da si privoščite sveži žrak, katerega dihaite globoko in tako se boste pomirili, da vas jeza ne bo prevladala. Ko boste v vašem srcu občutili popolni pokoj, tedaj začnite v mislih govoriti in misliti si, da je v vašem srcu vladar ljubezen. O jezi, strahu in vsej hudobiji si mislite, da vas ne more prevladovati in pomirili se boste. Na ta način se bo dobra stran v vas okrepila in lahko ji bo prevladovati slabo stran, tako, da vas bo težko pripraviti v jezo ali prepri. Prepri brez jeze je sicer veliko vreden, toda ne, če je v jezi, ker v njem je primešan, hud strup, nevaren zdravju. Sploh je potreba, da krotite strasti, jih uklepetate v jarem kakor nepohleбно živino. Ne dopuščajte strastem, da bodo vaši mojstri, temveč obvladajte jih kot svoje služabnike. — F. E.

Opeharjeni se spame-tujejo.

New York. (Jugoslavanski oddelek F. L. I. S.) Ko je nedavno mnogo italijanskih priseljencev newyorških East Side zgubilo vse svoje prihranke, poverjene v shrambo nekim goljufivim lažebnikom, je generalni poštar New posvaril tujerodce, naj zapajo svoj denar bolj zanesljivim rokam. Ta poziv je imel brez dvomno velik uspeh, kajti tekmo meseca marea so poštno-hranilne vloge pri newyorškem poštnem uradu poskočile za skoraj četrt milijona dolarjev.

Ta prirastek v New Yorku je provzročil, da se je drugič tekom zadnjih 26 mesecev povečal znesek vplačanih čez dvignjene vloge v vseh poštno-hranilnih uradih skupaj. Dne 31. marea so skupne vloge znašale \$132.10.000.

Poleg New Yorka izkazujejo postopoma največ prirastka na poštno-hranilnih vlogah Chicago; Boston; Roundup, Mont.; Uniontown, Pa.; Red Lodge, Mont.; Pocatello, Idaho; Brooklyn, N. Y., Great Falls, Montana.

Zanimivo je, če imajo nekatera majhna mesta večje poštno-hranilne vloge kot velika večja mesta. Tako je na pr. Uniontown, Pa., ki ne spada niti med 500 največjih ameriških mest, ranjša kot 18. mesto, kar se tiče poštno-hranilnih vlog, in je že prekoračil Cleveland in sedaj tudi Cincinnati. Rudarska mesta Red Lodge in Roundup v Montani tudi ranjširata nerazumno visoko med vlagatelji v poštno hranilnico.

Janko Tolban.

Maškaradni večer . . .

(Iz dnevnika.)

Čarobno razsvetljena, v pestre barve odeta dvorana, vmes zeleni brbljan, iz katerega gledajo papirnate cvetke, belč modre, rdeče. Pisani trakovi trepečejo v zraku ter odbijajo reflekske po okinčanih stenah. Božajoča melodija valčka valjovi po zraku, objema, blaži razvema strasti, kipi polna poezije, vpliva v srca ljubezen, verna ljubosumja, drvi skozi prozorna stekla v daljavo — v mračnem dom — lokavo, izzivajoče nad glavno bedne družine . . .

V strasti oči loekatajo, postavne v črni krinkah šepčejo (boje se izdati) razigrano, veselo, tlo devojke se je odeto v svilo, cefir, saten, hermelin in še mnogo drugih tkanin; opali, smaragdi, veliko steklenega blaga, cel kup ponarejenega zlata . . .

Vse se giblje, vse drvi, menihi, Kitajci, mongoli, z zvezdami okrašeni konzuli, eiganke črnooke, blede egipčanke, dalje, dalje v vse vetrove — Babilon . . .

Papirne cvetke sipa mlada Venca, temna Noč, vasa črna, na desni je vojak, vitki nuni dvori z ruskimi stop kozak . . .

Masko, same maske — In sredi njih tudi jaz sem maska — maska življenja. Ob meti ponosna, velika, kakor kraljica, ob žaru svetlobe rudi jo v lea, ponosna, velika — z hladno vso moč, ko sreči polletja v smežnkah noč . . .

Polnoč. Ura duhov. Krinke padajo . . . Razodiranje, smeh, v kotu nekdo zaihti, prevaral ga je blek oči, zlata goljufivega kras ko krinka je padla — spoznal je življenja obraz . . .

Ali želiš znati pravo pisanje in čitat angleško? Narodi si "Slovensko-angleško slovnico", katero je izdala in ima na prodaj Knjiševna matica S. M. P. J.

Josip Jurčič.

Lipe.

(Dalje.)

Lipe sam že ni mislil mnogo o tem. Imel je druge srčne skrbi, ki so ga morile in ki so gotovo mnogo pomagale, da vsa zdravila niso pregnala bledosti z njegovega lica. Bilo mu je skoraj na noko tolažbo, da je začel o svojem življenju obupavati in tudi spregledal, da sreča njegovega življenja, kakršno si je mislil v ljubezni, nagašuje.

Ona mu je bila pisala kmalu po onem dnevu, ko jo je obiskal, a ne našel doma. Pismo, katero je bil prinesel majhen deček, je bilo uborno, kratko. Vprašala ga je, kako je z njegovim zdravjem, zakaj ne pride. Lipetu se je zdel list tako mrzel, tako vsakdanji, da takega še nikoli ni pisala. Kaka dva stavka proti koncu (ki sta bila čisto nedolžna), sta se mu videla naravnost razslavlja. Takoj sverčer po prejetju sede in napiše odgovor. Dolg je bil. Ko ga prebira, da bi tu pa tam vgozdil katero izpuščeno besedico ali kako piko posadil na mesto, kamor gre, zapazi, da je list preoster, prepola očitana. Raztrga pismo. Drugo sestavljanje ima namen mirno ji razlagati, kako se je izpremenila, itd. Ali napolned vidi, da so pač druge besede in drugi stavki, a iste misli. Nič! Dobro je tako, vdati se mora, opravičiti se mora. — Drugo jutro je bilo pismo odposlano.

Njen odgovor je bil kratek. Reklaja, da teh očitaj ni zaslužila, da se ji zde čudna ter ga prosila, naj vendar pride, da se razgovorita. To Lipetu zopet ni bilo pogodi. Saj je morala vedeti, da ne more iti od doma, kadar bi hotel, posebno zdaj ne. A zdaj tu di hotel ni. Pač ga je posamezne večere obhajala izkušnja in hrepence, "nevesto" videti, gnalo ga na kratek pot proti trgu. Ali vselej je zmogala upornost v njem, ali pa je k njemu prišel in ga s tem zadržal stari oče, ki se je tem skrbneje bavil s sinom, čim bolj se je bal za njegovo zdravje.

Tako je rastle pisarni razpor, posebno ker si tudi deklica ni valde la razlagati Lipetovega vedenja in je začela dvojiti o njem. Saj sta dvojba in nevera neizprosna spremljevalca ljubezni.

Iz dozdaj pripovedanega je menda bralcu razvidno, da Lipa ni bil čisto značaj, ki ga vsa jeena strast žene s slepo odločnostjo doseči namen, ali kateremu bežeče upanje povišuje delavnost in strupi čut do brezobzirnosti. Veroval je to, kar se mu je utrdilo v fantaziji. Kmalu je začel iskati, in našel je razloge, da se mu deklica odmiče, kakor je mislil. Njena mati zanjo govori prav. Sebično in nelepo bi bilo, da bi jo hotel vezati nase, na svoje — negotovo življenje. Ako jo ljubi, mora ji želeči sreče, sreče tudi brez sebe.

Ta misel je bila odkrja grenka. Zdelo se mu je nemogoče, da bi jo izgovoril; v tistem hipu, ko bi jo bil izrekel, prošil bi bil lastne besede, da se mu povrne. Toda časoma se mu je ukrepila in bila mu celo ugodna, ker se je navadil misliti, da je to blago dejanje, ako njej stori dobro.

Iz misli je bil sklep, ko se je Lipa sešel s svojim tekmečem učiteljem, Gonoba mu je od vselej stikal roko, ko je čul, da mu Lipa "ne misli dalje biti napoti." Lipa je zdaj imel drug, nekoliko dobrodejeen čut, da je namreč z odpovedjo svojo osrečil človeka. In odpoved, koliko je vredna? Koliko junaštva je v njej? Saj mu pravijo vsi ljudje in sam čuti, da nosi smrtno bolezen v prsih. Odpovedati se bode treba vsemu svetu, ne samo nji.

Njegov oče ga je že prej silil, poslušati svet zdravnikov, in izi v daljno kopel. Zdaj je Lipa sam začel siliti, hotel e iti precej. Zdelo se mu je, da doma ne more ostati. Oče je bil zadovoljen, dan odhoda je bil odločen. Stari Rodovšček sam ga je hotel spremiti do stolnega mesta.

Rad bi se bil Lipa še poslovil od deklice. Ali bal se je, videti jo. Bal se je ob svojem dobrem sklepu. Poročil je torej zopet s pismom, naj bode zveze kčne, naj posluša mater, naj bode srečna, ter naj se časih spominja tudi njega, ki ga ne bode videla več.

Poletnega jutra je Lipa s svojim očetom sedel na voz, da bi ga odpeljal iz ljubege rojstvenega kraja, iz kraja prihi mladostnih lepih sanj — morebiti za vselej. Oče in sin sta molčala, ko je voz drdral proti trgu. Lipa je potegnil plašč čez obraz, ko se je blizal

znani hišici. Se je bil čas izpregovoriti z njo vsaj zadnjo besedo, za pogled, in potem:

"Oče, ustavimo!" zakliče Lipa.

"Kaj ti je?" vpraša stari Lipetu je dušilo sapo; odgovoriti ni mogel. Tik mimo njenega okna je drčal voz, cesta je malo visela, hlapec je pogljal konje in voz je ožil okoli oglea s hitrim dirjanjem. A tam za okencem so se v tem hipu zmrzale oči mlade deklice. Marica je nema zadržila od okna na stol, srce ji je otrpnilo, nobene solze ni bilo v njeno oko ob pogrebu vsega lepega upanja!

2.

Devet let pozneje je bila v mlinu na Rodovju velika skrb. Mlinar in mlinarica sta sedela vsak na eni vreči in mislila, kaj bo zdaj zanjarej. Zunaj je bila noč in zima. Mlinarska kolesa in sita so ropotala tako neusmiljeno, da sta si morala zakonska človeka glasno vpiti, da sta se razumela. Tako je ves pogovor bil prepri enak, četudi se oba stara že kmalu nista tako dobro razumela, kakor nocoj, ko ju je družila ena ter ista skrb. Imela sta namreč mlin v najemu za dober dobiček, odkar je bil umrl stari Rodovšček.

Stari Rodovšček pa ni bil umrl doma, temveč tam v nekem južnem mestu, daleč, kjer se je bil sin Lipa bogato oženil. Na svatovanje je bil šel, a ne vrnil se. In mladega gospoda tudi ni bilo več na Rodovje, nego oskrbnik bližnje erarne graščine je oskrboval in najemno pobiral od Rodovja. Za danes pa je bil mladi gospod črez dolgo časa zopet napovedan, da pride domov. Ali ostane za vedno ali ne, tega oskrbnik ni bil povedal in ta negotovost je mlinarja in mlinarico najbolj težila. Zakaj če ostane v tem kraju, gotovo se po očetu zvrže in najeti mlin pojde zopet v prvo roko in z njim dobiček.

10.

Na Rodovju v mlinu utihne pogovor, ko na dvorišču stari pos začne trgati verigo in sedito lajati. Voz je bil tu, ki je pripeljal gospodarja s tujega. Moč in črna tečeta venkaj s svetilnico. Po zdraviti se je moral, dani sta želela, naj bi ostal v daljni deželi. Gospod, katerega juma je oskrbnik pokazal za gospodarja, in kateremu sta ponižno hotela poljubiti roko, ni bil podoben Lipetu, kakor sta ga poznala nekdanj. Postava je bila širša, obraz zarjavel in porastel. Govoriti ni hotel z njima; samo nekatere stvari je vprašal, o katerih je odgoval oskrbnik. Slaba znamenja.

Po večerji je bil oskrbnik odšel. Novi gospodar na Rodovju menda ni mislil iti spat, zakaj videlo se je zdaj to zdaj ono okno razsvetljeno.

Lipa je imel dovolj misliti. V očetovo hišo, katero je zapustil v mladosti, se je vrnil zdaj mož. Oče več ne gospoduje tu; sam je, izpremenjeno je vse ter najbolj on sam. Menil je nekdanj odhajanje, da se vrne skoraj ali nikoli. Vrnil se je na telesu zdrav, in na duhu? — Oh, ta se je tudi predrugačil. Izkušnje raznovrstne

so ga imele v uku, življenje, kakršno je, se mu je bilo razgrnilo in videl je, da od njega ni dobil tega, česar je pričakoval in česar si je lelel. Imel je lepo imovino, lepo ženo. Ta je zdaj mrtva, in z njo mrtva njena duša. Pred oči mu stopi spomin rajne lepe žene, v daljnem pokopane. Toda nobene solze mu ni bilo v oko, in in nje spomin je izpodrinila hitro povzeta druga misel. Naj v miru počiva ona, ki mu je ovr-gla vero, da v lepem telesu biva lepa duša, da lepa beseda kaže lepo sree.

Sam! Iz svojega zakona ni Filip Rodovšček imel nič otrok. Drugi čeniti so ga pač pridobili, ljeni znanci sili. Toda on že ni upal ne ljudem niti sreči. In zdaj je bil tukaj. Čemut Obdelovati zemljo, iz nje dobivati ter množiti svoje imetje? Ubijati so in truditi, veselje imeti nad rastjo ter nejevoljo nad smu in točo in živinsko kugo! emu! Da nekdaj, kadar se postara, tuji ljudje, ljudje s samo sebičnostjo v srcu stopijo pred njegovo posteljo, čaka je poslednjega izdaha, da pobere, kar je pridobil, od črevljav izpod postelje do tolarja v omari?

Kako lepo življenje in lepo srečo si je bilo naslikalo mlado srce, ko je še oče živel in je on odrasel, pohajal je okrog doma, pol neveden in nedolžen, poln upanja in zadovoljnosti! Ali ni moglo biti drugače! Da.

(Konec prihodnjic.)

CUNARD
V JUGOSLAVIJO V 3 dneh plus
jejo vsak terek veliki parniki.
AQUITANIA.....45,647 ton
MAURETANIA.....30,704 ton
BERENGARIA.....32,022 ton
Prijazne kabine za tretjega razreda potnike s 2, 4, 6 posteljami. Kraina obedna, kadilna in počivalna soba. Pokrito promenado nadkrova. Izvrstna krito promenado nadkrova. Nobenih skrb.
Cunard Line's Steamships, Ltd., London & New York.
Za potni listek in druge potovalne upravitelj pri bližnjem agentu v vašem mestu.
CUNARD ANCHOR LINE.
140 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

French Line
NITRA VOJNJA V JUGOSLAVIJO
LA SAVOIE.....Maja 5
LAFAYETTE.....Maja 12
PARIS.....Maja 16
FRANCE.....Maja 23
Izvrstne ugodnosti — kabine za dva, štiri ali šest oseb, umivalniki in tople vode vsaki sobi. Občudna, prostor za badminton, biljard, odprt plesni dvor na krovu, slava, francoska kuhinja, vino in pivo prosto pri obedu, puding, sladice, postrežniki govorijo hrvaški in srbski jezik.
To je najstarejša žrta, ki prevaja Jugoslovane.
Poslani vlak vnaša potnike in prtljago do Trsta ali Bosnice, kar si potniki izberejo.
Družba ima svojega tolarja, ki govori vsi jeziki. Gre v vlakom iz Havre v Jugoslavijo in vrača na potnike v prtiljugo Jugoslavijo in paži na potnike in prtiljugo.
Za popolnla ogledite se pri vašem domaćem zastopniku ali po družbenem uredu.
FRENCH LINE
123 North Dearborn St., Chicago, Ill.
19 State Street New York

IMAM NA ZALOGI PRAVE LUBASOVE HARMONIKE
tri in štiriverstne, dvakrat, trikrat in štirikrat ugodne, nemške, kranjske in chromaline, kakor tudi kovičke za harmonike.
Imam tudi prave STAROKRAJSKE KOSE
kovane na roko iz svetovno znane tovarne SIKKENWERK-KRENNHOF s Sinskega, v dolžnosti od 25 do 33 inčev, po strednih cenah: Posamezna kosa po \$1.50, šest kos skupaj ali več po \$1.25. Klepalno orodje, dvoje vrste, po \$1.00, srpi za klepanje po 75c. BERGAMO brusilni kamni, najboljša vrste po 40c.
Pri teh cenah je potnikar se vtičati: s naročilom vred je poslati tudi denar vnaprej. Radi vas spoznamo, ki se jih ne naričati od mene.
ALOIS SKULJ, 323 Epsilon Place, Brooklyn, N. Y.

ODHOD IN PRIHOD.
Na pomlad in na poletje so največ potuje. Rajski se vračajo v domovine, hodijo tje na očišč in na oporavku.
V STARI KRAJI—Ako ste Vi med onimi, ki so namenjeni v stari kraj to pomlad, tedaj je v Vaso kerit, da potujete "skubi" tvrdo ZAKRAJŠEK & ČEŠARK v New Yorku, ki je znana po svojih tolin in odličnih potniških in katera vam pripravljajo oni števili rajski, ki se do sedaj niti nje potovali.
IZ STAREGA KRAJA—Po 1. juliju t. l. bo osep prišla 6424 Jugoslovancev v Ameriko. Ako ste Vi namenjeni dobiti kako osep iz starega kraja, tedaj je najboljša, ako poveste vse poole, ki so s tem v zvezi, tvorijo ZAKRAJŠEK & ČEŠARK v New Yorku. Ona vam bo dala vse informacije, izdelala potrebne listje, sredstva, karte, odprava, omila denar za karto, ter bo nudila Valove potnike svoje pomoč ob prihodu v New York.
POSILJANJE DENARJA—Tvorijo ZAKRAJŠEK & ČEŠARK ima svoje lastne direktne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in je zato v stanu biti potnikom na službo pri pošiljanju denarja. Njene politizne pridejo točno na točno potu ter so izplačane hitro brez vsakega odlašanja.
Ne pozabite tega, kadar pošiljate denar v stari kraj. Za nedolžna potpisila se obrnite na
SLOVENSKO BANKO
ZAKRAJŠEK & ČEŠARK,
70 — 9th Ave., New York, N. Y.